

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4636.

Datum v objavi: 1. pr. (Dec. 31-15) poleg valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Poslovite jo pravilno, da se vam ne moti list.

NOVE POTEZE ZAGOVORNIKOV PRIVATNE KONTROLE NAD ŽELEZNICAMI.

Zagovorniki privatne kontrole nad železnicami in nasprotniki poddržavljenja železnice prihajajo vsaki dan z novimi potezami, da dokažejo, kakšno veliko škodo prinese poddržavljanje železnice ameriškemu ljudstvu. Take poteze so preračunane na ljudsko nerazsodnost, umerjene so za ljudi, ki neradi mislijo in poslušajo rajše sugestije drugih.

Najnovejša poteza nasprotnikov poddržavljenja železnice, hoče ljudstvu dokazati, koliko bo vsaka država izgubila na davkih, če železnice postanejo lastnina Združenih držav.

Neki tak modrijan modruje takole:

"V trenutku, ko stopi v veljavo poddržavljenje železnice, je za \$220,000,000 davku po vržene lastnine izbrisane iz knjig Indiane. V Indianapolisu ne obdavišjo poštnega poslopja. Tudi v nobeni drugi občini ne bodo naložili davkov na železnice. Zguba v okroglih številkah pomeni na leto \$6,200,000 za davkoplačevalce v Indiani — vsota, ki je skoraj tako visoka kot so troški za državno vlado in njene institucije."

Koliko je resnice na tem modrovanju? Ali bo ljudstvo res oškodovano, če postanejo železnice državna lastnina?

Ljudstvo ne bo prav nič oškodovano, ako železnice postanejo državna lastnina. Zgodilo se bo ravno narobe in ljudstvo bo imelo od poddržavljenja pravzaprav še velike koristi in ugodnosti.

Pod državno upravo bo železniški obrat bolj red in točen kot pod privatnim lastništvom. O tem smo se prepričali že sedaj, ko železnice še niso poddržavljene, ampak so samo pod državno kontrolo. Če bi bile železnice poddržavljene, bi železniška uprava izdelala program za bodočnost, po katerem bi se železniški obrat še bolj izboljševal, dokler ne doseže največje dovršenosti, ki je mogoča in izvedljiva po danih tehničnih sredstvih. Točen in redni železniški obrat pomeni veliko prihranitev na času in garancija, da pride blago v dobrem stanju na svoje mesto, ki je podvrženo spridenju. Pod privatno kontrolo in lastništvom železnice smo doživeli, da farmarji sploh niso dobili naročenih voz, če so jih dobili, je pa vzelo večasi toliko časa, da je pridelek prišel spriden na določeno mesto. Od tega sta imela škodo farmar in konzument. Farmar ni prejel nič za poslan in spriden pridelek, konzument je pa moral dražje plačati tiste vrste pridelek na trgu, ker so trgovci šli s ceno navzgor, češ, da je primanjkljaj na trgu. Tako se je dostikrat godilo farmarju, ki je imel pridelek le za pol voza ali en voz, medtem ko so velike kompanije uživale vse ugodnosti, ki tržijo z domačim pridelkom.

Ze prihranitve, ki jih reden in točen železniški obrat prinese v tem slučaju farmarju in konzumentu, so tako velike, da prihranijo teh \$6,200,000, o katerih trdi modrijan, da bodo izgubljeni na davkih, če se železnice poddržavijo.

Modrijan prikazuje te davke v taki luči, kakor da bi jih lastniki železnice izgoj usmiljenja do ljudstva plačevali iz svojega žepa. Te davke plačuje ljudstvo in ne lastniki železnice. Železniške družbe štejejo davke k obratnim troškom kakor na pr. popravila na lokomotivah, vozovih, železniških tirih in drugi železniški opremi. Kadar so odračunili vse troške, ostane še lepa vsota, ki jo železniški lastniki med sabo razdele kot dividendo. Ves ta denar je prišel od ljudstva. Farmar ali fabrikant je plačal vozovino in ta vozovina je bila prišteta k vrednosti blaga, ko je prišlo na trg. Plačal jo je konzument, ko je kupil blago. Poleg je plačal konzument še tisti profit, ki so ga med seboj razdelili železniški delničarji.

Ce kdo govori, da bo ljudstvo zgubilo, če se poddrža-

vijo železnice, je velik nevednež, ali pa namenoma zagovarja privatne interese.

Danes je pošta državna in nihče se ne upa priporočiti, da pošta postane zopet privatna lastnina, kajti takemu človeku bi se vsi smejali.

Tako bo tudi z železnicami, kadar bodo poddržavljene. Znižana bo tovarnina za blago, vozovna za pasažirje in imeli bomo reden in točen obrat. Dobiček, ki ga bodo dajale železnice, pojde v državno blagajno. Služil bo za razširjenje železniškega omrežja in spopolnenje železniškega obrata. Uslužbenci bodo prejeli pošteno mezd, da bodo lahko prehranjevali svoje družine. Prebitek od vseh obratnih troškov bo pa služil za odplačevanje državne dolga, mesto da bi ga delničarji delili med seboj.

Z.

Dopisi.

Glencoe, O. — "Bodite pripravljeni, ko ne veste ne ure ne dneva." Te besede sem mnogokrat čul s prižnje v domovini. Njihov pomen je velik, kajti ta ukaz na vaja ljudi, da pozabljajo na pozemeljske stvari, da jih omalovažujejo, ker se jim ne zdi potrebno ukvarjanje s posvetnimi zadevami, "kajti kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škoda trpi." Taki nauki so koristili samo tistim, ki so bili na čelu vladajoče sile, kajti ljudstvo jim je moralo biti po naukih cerkve pokorno, tudi če te oblasti niso bile po volji ljudstva, kajti "upiranje duhovski in posvetni gosposki je grešno." Tako so vsigajali naše ljudstvo v duhu hlapčevanja ter ga na ta način izdajali njegovi lastni sinovi.

Prvikrat sem čul govornika, ki je izrekel Marksovo geslo: "Proletari vseh dežel, združite se!" Že pred mnogimi leti. Bil je to sodrug Anton Grabovec, ki je umrl leta 1904 v Ljubljani. Njegove besede so segle globoko v moje sree, moja duša je vsrkala njegov nauk ter ga sprejela za moj evangelij za vsa prihodnja leta. Čemu bi verjeli frazam "kakor v nebesih, tako na zemlji..." Kako je v nebesih, mi ne vemo. Kako je na zemlji, vemo. Steer pa, kako naj uredimo stvari na zemlji tako, kakor so v nebesih, ako ne vemo ničesar o življenju v nebesih, s katerimi nimamo niti poštne niti brzogajne zveze? Kako naj prosimo višja bitja za reforme na zemlji, če pa ne vemo, kje žive ta bitja? Zaveden proletarijat ne pošilja molitve za zemeljske reforme proti nebu. Sam si mora pomagati in proletarijat tudi razume to načelo.

Ze pred mnogimi leti sem premišljeval besede obeh pridigarjev in prišel do zaključka, da bo človeštvo izboljšalo svoje stanje šele tedaj, kadar bo sledilo nauku svobode, enakosti in bratstva med narodi. Delavstvo je ustvarjajoča sila in delavstvo je radi tega opravljeno do svojih produktov, do uživanja sadov svojega dela.

Ako bi bil danes svetovni proletarijat pripravljen, bi lahko reakcionarne sile prisilili na sprejem vsega Wilsonovega mirovnega programa. Toda to bo prišlo, ako ne danes, jutri, ako ne letos, morda že drugo leto. Ta nauk je neizbrisljivo zapisan v evolutivskem razvoju družbe in nobena sila ga ne more spremeniti.

Ako opazujemo življenje po slovenskih naselbinah, vidimo, da so nekatere jako napredne, v drugih pa vlada neko mrtvilo. Vzrok temu je pomanjkanje sposobnih agitatorjev, kajti brez teh je kulturno in politično življenje v naprednem smislu v naselbinah mrtvo. V mnogih krajih je od par agitatorjev odvisno vse gibanje. Poznamo naselbine, kjer je bilo napredno življenje razvito do skrajne višine. Toda ko so agitatorji vsled enega ali drugega vzroka odšli, je napredno gibanje zaspalo. Treba nam je torej vzgajati agitatorje, treba nam je razširiti naše časopise, ki je v resnici delavsko in v resnici napredno. Samo naslov, da je list delavski, ali glasil "slovenskih delavcev", ni dovolj. Iz takih psevdodelavskih listov se naše ljudstvo ne bo izobrazilo in delavstvo iz njih ne bo dobilo razredne zavesti.

Med našim ljudstvom je vae-polno ljudi, ki "vedo vse." Dobi-te jih po raznih brlogih, ko vam, polni alkohola, predavajo o vsem mogočih in nemogočih rečeh. Socializem, socialna vprašanja, ve-ra in drugi predmeti so jim nekaj tako lahko razumljivega, da so človek čudi, kje se dobi toliko č-

čnosti. Toda, kadar preide alko-hol iz njihovih želodec, se tudi njihovo znanje spremeni v meglo, ki izgine pred toplim soncem. Mi rabimo treznih ljudi, ki res tudi poznajo današnja vprašanja družbe, ki stvarno razpravljajo o svetovnih in lokalnih problemih.

Zadnja redna konvencija SN-PJ v Springfieldu ni napravila nobenega pravega razporeda med članstvom. Mnogo boljše bi bilo, da bi članstvo sprejelo na splošnem glasovanju predlog za odložitve konvencije. Ker pa tega ni storilo in je zanemarjalo inlektivne predloge, so sedaj kritizirani zvonjenje po toči. Dovolj se je pisalo o stvari. S številkami so nekateri člani dokazovali velike stroške zadnje konvencije že dolgo pred pričetkom zborovanja. Toda ogromna večina članstva je ostala brezbržna. Morda jo bo končno vendarle spametovalo dejstvo, da imajo pravico kritizirati druge šele potem ko imajo sami zavest, da so storili svojo dolžnost. Šesta redna konvencija v Pittsburghu je zaključila, da je dno-ta plača delegatom dnevnic, ker je menda mislila, da bo to cen-nejše za članstvo. Tudi tukaj je prišlo spoznanje, da mora v jed-notino blagajno prispevati član-stvo. Tudi povišanje dnevnic de-legatom zadnje konvencije ni vzbudilo odobravajočega mnenja, ampak govoriti o tej stvari je se-daj brezuspešno. V bodoče bodo zopet društva plačevala dnevnic svojim delegatom, kar je pravil-nejše, kakor pa če jih plačujejo jednota. Tisti sklepi zadnje kon-venecije, ki se zde članstvu napa-čni, jih lahko poskuša spremeniti potom iniciativ in splošnega gla-sovanja po 1. januarju, ko pride-jo nova pravila v veljavo. Raz-burjanja in brzobziranja, s sovra-žnega namena izrečena kritizira-nja pa ne bodo koristila jednoti. Porabimo rajše dosedanje izkuš-nje sistema naše jednote in kon-venecij v izboljšanje SNPJ.

Nace Zemberger.

Barberton, O. — Leto 1918 se bliža k zatonu in predno bodo te vrstice zagledale beli dan, vas bo morda pozdravljalo že novo leto.

Ljudje so včasih nekako "špa-sni", pa pravijo, da seminja tudi n... katerega vzame za novo le-to. To pa po mojem mājgloboke-jšem prepričanju ni resnica, kaj-ti vsakega pozove gospod bog, da mu odda račune ter izkaz dobrih in slabih del. Taka je ta stvar in upam, da bo vse v najlepšem re-du.

Prepira smo imeli v letu 1918 dovolj, dobička pa nima od tega nihče. Tudi jaz se lahko pritožim, da so me dobri ljudje na vseh koncih in krajih opravljali, pa me še niso opravili in si moram še vedno sam kupovati obleko. Tako stoji vaš "reporter" za Bo-žič in Novo leto pred vami razca-pan in razcefrat, valed tega se nikar ne čudite, če ga niste videli na božično noč pri sveti maši. Kar se mene tiče, niti sam sebi ne mo-rem pomagati, kako naj poma-gam drugim? Vse leto sem vozil voz po samih mlakah in kotljah, končno smo pa vendar prišli na lepo, ravno cesto in danes se "fu-ra", da je veselje. Prijatelji, ne zgrešimo te ceste in ne zapusti-mo voza, na katerem so naloženi sinovi in hčere slovenskega na-roda. Mladina, čeravno se približu-je tvoj čas, sveti predpust, ne po-zabi tega voza pri svojem raje-nju in nam pomagaj voziti, da bo naše rajanje tim veselejše, kadar pridemo do cilja, kadar bo konec naše vožnje.

Omenil sem, da se nam bliža predpustni čas. Zame ne pomeni dosti; spominje, to je vse. Kakor dosedaj, bom tudi v bodoče ostal zvest svojemu stanu. Naši pečlar-ski trojci pa priporočam, če slu-žajno opazi kako solnčno rožo ob večerih stati pri brzogajnem

drogu ob potu, naj se je nikar nihče ne sramuje. Jaz pa bom kli-čal: "Živela naša mladina in ži-vel naš samski stan!" Priporo-čam pa vsem, naj bodo uljudni s svetkami, posebno če zamrzujejo ob mrzlih zimskih dnevih naslo-njene na brzogajne drogeve. Mor-da se kdo izmed našega stanu na-veliča premetavati pečlarske pon-ve in to ga bo gnalo v nespane-ten korak prelomi prisego, ki jo je dal pečlarski zavez. Mi mu bo-mo klicali: "Obžalujemo te", to-da kaj hujšega mu ne bomo sto-riili, kajti za kazni bo skrbela boljša polovica. Z drugimi pa bo-mo vozili po naši stari navadi plo-h na pepehično sredo in peli:

Vi drugi imate ljubice,

vi drugi imate denar.

A mi pa vsak svoj: klobuk po strani, pa kaj nam je vse drugo mar.

Tudi eno pritožbo imam čez Jakata Počakaj, ki nima več no-bene poštene manere. Čim bolj-mu zatrjujem, da sem navadna smola, doma povsod in nikjer, kar lahko dokažem z notarsko po-trjenimi listinami, pa ti jo trdi naprej in naprej, da sem "bub" iz barbertonskih nebes. Poleg te-ga pa vsako, tudi najmanjšo stvar obesa na veliki zvon, da je res nerodno. Kar se mene tiče, mu lahko rečem s svetopisemskim iz-rekom: "Počakaj, tvoji grehi so ti odpuščeni."

Še nekaj. Na starega leta večer bo pri nas "bal" in kar bo do-šleka, bo šel v korist bojev naše-ga naroda. Rojaki, ne pozabite nanj. Tudi moja neenežna dol-gost se ga bo udeležila, če jo bog ne pokliče na oddajo računov.

Frank Boh.

S pota. — Ko sem pisal moj zadnji dopis, sem se poslavljaj od gorate Colorade in se nahajal na potu proti osrednjemu zapadu. Božične praznike sem prebil v Michiganu pri sestri, sedaj pa se bom podal proti moji stari znan-ki Minnesoti. Pred 25. leti sva se videla prvič in upam, da ne bo sedaj, ko prihaja 26. leto mojega bivanja v tej deželi, še moj zad-nji obisk te države, na katero me veže toliko spominov. Ko sem za-pustil južno Colorado, je bilo vre-me toplo, tu pa opazujem vada-jože snežinke ter idiličen zimski Božič, kakršnega smo si predstavl-jali še kot mali otroci; invarno dreve, sneg in mraz, zamrznjeni potoki, veseli obrazi. Tak je baje "idiličen Božič" po nazorih več ali manj sentimentalnih ljudi. Spominjam se časov, ko smo ime-li samo dva slovenska lista in sa-mo eno jednoto. Prepira v današ-njem pomenu besede takrat ni-smo poznali. Danes imamo mnogo listov, mnogo jednot in mnogo prepira. Zares, napredujemo na vseh koncih in krajih.

Zadnji dogodki na Balkanu, v slovenskih in hrvatskih deželah ter drugih krajih sveta so nekoli-ko streljali naše "vročerkve politike". Nekaj je treba ukreni-ti, pravijo, nekaj, kar bo podob-no skupnemu nastopu. Upam, da nas veliki čas ne bo našel preveč razdvojen.

Bil sem nekaj dni v Chicagi, kjer sem se sešel z raznimi zna-nimi rojaki, ki delujejo za SRZ. Udeležil sem se nekaterih sestan-kov, sej in shodov, da sem dobil nekoliko vpogleda v situacijo, v kateri so prizadeti Jugoslovani. Kadar pravim Jugoslovani, pro-sim -prizadete, naj se ne spodi-kaajo med tem imenom. Jugoslo-vani ni psovka in tudi nikoli ne bo, če se bodo znali Slovenci, Hr-vati in Srbi ravhati tako, da se za-najni svet ne bo spodlikal nad nami. Naša stvar ni izgublje-na in tudi ne bo, če bomo prepre-čili jugoslovanskim demagogič-nim elementom pogubno delo proti demokraciji, združenju in drugim življenjskim interesom našega ljudstva. V predsedniku Wilsonu imamo dobrega prijate-lja in treba je poudariti, da on ni naš edini prijatelj, nego jih i-mamo še precejšnje število. Treba je le, da uredimo naš nastop ta-ko, da jih ne bomo odbijali od sebe. To naj si razni kričavi ljud-je dobro zapomnijo. Naši severni bratje Čehi in Slovaki so s pre-mišljenim, treznim nastopom do-segli svoj cilj, češko-slovaško re-publiko. Morda bi bili tudi Jugo-slovani že pri tem cilju, če...

Med drugimi sem prišel v Chi-cagi v dotiko tudi z majorjem a-meriškega Rdečega križa, rev. Jagrom, ki je bil kake dve leti z zavezniško, oziroma srbsko ar-mado. Povedal je mnogo zanimi-

vega z balkanskega bojišča. Žal, da nisem imel več prilike biti skupaj s tem rojakom. Tudi ro-jak Predović iz Pueblo, Colo., se je nahajal istočasno v Chicagi. Namen Jagra je pomagati najti najboljše pot za pošiljanje živil in obleke prebivalstvu in novi, na potrebnih skrajno izčrpani Jugoslovaji. Akcija za pomoč re-venmu prebivalstvu se bo dala u-rediti s pomočjo ameriškega Rde-čega križa, katerega sodelovanje bo v teh časih absolutno potreb-no. Kadar pride do resne akcije, bo našo javno časopisje pravčas-no obvestilo občinstvo.

Zares, mnogo se je spremenilo po vsem svetu v zadnjih 25. le-tih, pa tudi železno okrožje Min-nesote se zelo razlikuje od čet-istoletja nazaj. Takrat smo delali v železnih rudnikih za 75c do \$1.15 deset ur dnevno. Seveda so bile tudi potrebnine mnogo ce-nejše, kakor danes.

Trpini vsepovsod se dvigajo in zahtevajo svojo pravico. Delav-stvu, naši Sloveniji in vsem, ki zaslužijo boljše dneve, naj bo le-to 1919 prijazno in nosilec boljših dni.

Matiija Pogorele.

Aliquippa, Pa. — Poročilo o smrti rojaka Karla Lampelja v 288. številki Prosvete ni bilo po-polno, zato se mi zdi potrebno stvar jasneje poročati. Pokojni Karl Lampelj je smrtno ponesre-čil dne 23. novembra pri padcu po stopnicah. Prebil si je lobjano in po dvanajstih bolečinah je v bol-nišnici umrl. Karol Lampelj (po domače Mohtov) je bil doma iz Podmolnika. Njegovo zadnje bi-vališče v domovini je bilo v Sadi-navski fara Sostro pri Ljubljani. Star je bil 47 let. V Ameriki je bival okoli devet let. Bil je član društva Grozd, št. 122, SNPJ. V domovini zapuščajo soprogo in pet otrok v starosti od 10 do 20 let, brata in več drugih sorodnikov.

Fr. Rome.

Springfield, Ill. — Pred tremi meseci so pričela prihajati na mo-je ime in naslov nekaka pisma iz tega mesta in ker pošiljatelj ne-preneha z nadlegovanjem, čutim potrebo pojasniti, da so take be-račije brezuspešne kar se mene ti-če, kajti jaz nimam dolarjev, da bi jim metal-proč. Ko sem prejel prvo pismo, od te cerkvene firme v črnom okvirju, ter ga prečital, sem videl, da ponujajo nekatere stvari naprodaj v korist cerkve. Ker je navajala, da trgovine in dru-ga podjetja pošiljajo oglaševalna pisma, se mi ni to zdelo nič izred-nega. Čez mesec dni pa sem prejel že drugo pismo, od "St. Barbara Church" in nekakšen listek za pri-spevek \$3. Sedaj sem že bolj ču-dil, kajti še nobenkrat nisem bil v dotičnem poslopu in nimam do njega nikakih obveznosti, pa se kar takole takorekoč zahteva od mene tri dolarje. Decembra me-seca so me zopet razveselili s ta-kim pismom in priloženim listkom, na katerem stoji napisano: — "Christmas offering \$4." To je pa že predznok nadlegovati človeka dolarje. Vsako pošiljanje pism in pismni, v katerih se gre za lov v beračenje za omenjeni namen z pri meni, kakor pri moji družini, brezpomembno, kajti uspeha ne boste dosegli. Zato je priporočlj-i-vo, da s pošiljanjem pism na moj naslov čim prej prenehate, kajti s tem si prihranite nekaj dela in stroške na znamkah. Amerika ni Avstrija, kjer je cerkev uživala velike privilegije za usluge, ki jih je dajala dinasti in vlad. Če se jim "business" ne izplača, lahko prično kaj boljšega in pametnejše-ga, kar bodo ljudje tudi podpirali. Ameriški Slovenci so imeli že do-volj prilike spoznati brezpotreb-nost podpiranja verskih institucij, kajti znanje katekizma nam še ni nikjer koristilo, niti nam niso še nikjer vprašali, če smo poneni v "krščanskem nauku". Človek potrebuje drugega znanja, če ho-če izhajati z družbami, pri kate-rih je vpisjen, ne pa katekizma. Ravno zato, ker se je oblastim v bivši Avstriji zdel krščanski nauk potrebenji kakor pa drugi pred-meti, ki jih človek rabi v vsakda-njem življenju, morajo Slovenci delati največja dela in se le malo-liko povsne do boljše pozicije. To velja tudi za druga, strogo katoli-ško vzgojena ljudstva. Ze ete-indvajset let živim med tujimi na-rodni, pa niso še nikjer od mene zahtevali znanje krščanskega na-uka, pač pa povsem druge: "po-svetno" reči. Zato je potrebno, da podpirati stvari, ki sirijo znanje in so v korist človeškemu napred-ku.

Doktor B. F. Mullin
"Specialist"
411 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
 (Našteviti št. posta. 4. postajo od Smithfield St. Pošto ne napišite svojih imenov).

Jan sem najetarejši zdravnik-spe-
 cijalist za Slovence v Pittsburghu.
 Zdravim že več kot 28 let bolne
 moške in ženske. Odravil sem že na
 tisoče in tisoče oseb in morem tudi
 vas. V zdravljenju raznih bolezni
 imam največje izkušnje. Rabim sa-
 mo najboljša zdravila. Imam naj-
 boljši električni stroj za priskava-
 nje, potem katerega se vidi celo vaše
 telo kot na ulani. K meni prihajajo
 ljudje od blizu in daleč, da jih zdra-
 vim. Zdravim razne bolezni srca in
 na glavo. Govorimo slove, slovensko.
 Moje cene so zmerna. Konstatova
 preiskava zastonj. Pridite k meni kot k prijatelju.
 Uradno ure: od 9 ure zjutraj do 5. ureve. V nočeh samo od 10. ure do 2. ponoči.

Z ognjem in mečem.

ZGODOVINSKI ROMAN.

Poljski spisatelj Siemkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

"Na konje!" zakriči gospod Skretuski Tatarjem.

Spremnost je zdijalo naprej. Solnce je ravno zahajalo kakor takrat, ko je namestnik srečal Heleno in kneginjo na cesti, ter jezdil z njima poleg Rozvanove kočije. Kahamlik se je močno lesketal v zarji. Ko je postal mrak, bilo je vse tiheje, lepše, toplejše. Takrat je jezdil gospod Skretuski s prsi polnimi sreče in bučnimi se milih nad; sedaj je podil konja, kakor prokletec, katerega žene vire nemira in zlobnih predslutenj. Obupni glas mu je klical v duši: "Bohun jo je odpeljal, ne bodeš je več videl!" pa tudi glas upanja: "Bili so knezovi vojski! Rešena je!" Ti glasovi so ga janičili, toliko da mu ni počilo sree. Gnali so konje s poslednjimi močmi. Minila je ura za uro. Mesec je izšel in plezajoč vjaje, čedalje huje bledel. Konji so se pokrili v peno in težko hropili. Planili so v gozd ter zginili skozi kakor blisk; dospeli so v jarek, a za jarkom so že Razlogi. Trenutek se in izvedel bo vitez, kaj mu je usoda odločila. Medtem mu veter žvižga mimo ušes urne jeze, čapka mu pade z glave, konj pod njim ječi, kakor bi se imel takoj zgruditi. Trenutek se, en skok se in jarek se odpre. Že! Že!

Naglo se izvije strašen krik iz ust gospoda Skretuskega.

Dvor, kolarna, hlevi, skednji, plati in višnjevi sadovnjak, — vse je izginilo.

Bledi mesec je osvetljeval grič in na njem kup črnega pogorišča, ki pa se ni več kadilo.

Noben glas ni pretrgal tiho.

Gospod Skretuski je stal nem pred okopom; le roki je dvigal kviško in gledal, gledal ter nekako čudno stresal glavo. Tatarji pridržali konje. On skoči s konja, poišče ostanek požganega mostu, stopa po tramu čez rov ter sede na kamen, ki je ležal sredi dvorišča. Sedaj se začne ogledovati, kakor človek, ki je prišel prvokrat v nepoznan in nepoznan kraj. Zavest ga zapusti. Toda ni dal glasu od sebe. Čez trenutek opre roki ob kolena, pobesi glavo ter ostane tako nepremičen, da se ti je zdelo, da je zaspal. Če pa ne spi, je otrpnil; po glavi so mu namesto misli preletavale same nejasne slike. Videl je najprej Heleno tako, kakoršna je zapustila, ko je šel na daljni Sič, samo lice je imela zakrito v meglo, da ga ni mogel videti. Hotel jo je dobiti iz te megle, pa je ni mogel. Torej je težkega srea odšel. Potem mu je miglil mimo trg čehinski, stari Zavišihovski, pa spake-drano lice Zaglobe. To lice se mu je posebno dolgo postavljalo pred oči, dokler ga ni spodrinilo turboho obliže Grodzkega. Videl je še Kudak, porohe, boj na Hortici, Sič, vse poslednje ure. Zdjaj se mu stemni. Kaj se godi z njim, sam ni vedel. Čutili je le, da gre k Heleni v Rozloge; pa moči mu zmanjka, zato počiva na pogorišču. Hoče se dvigniti ter iti dalje; pa neka neizmerna slabost ga je prikovala na mesto, na katerem je sedel, kakor bi mu kdo stal težke krogle privezal na noge.

Sedel je in sedel. Čas je tekal naprej. Tatarji so se razvrstili po prenočišču ter začeli peči na ognju kose konjskega mesa. Nasičeni polegli so pa tleh.

Ni še potekla ena ura, ko skočijo pokonci. Iz daljave se sliši hrup, podoben odmevu, kakoršnega dela obilno število jezdecev bežečih v urnem pohodu.

Tatarji so takoj natakli na drog belo plahito ter prižgali ogenj, da je gorel s plamenom, da so jih prišleci lahko videli že od daleč ter spoznali za poslanece miru.

Topot konj, rezgetanje in brenketanje šabelj se je bližalo čedalje bolj; kmalu se pokaže na cesti oddelek jezdecev, ki je takoj obkolil Tatarje.

Začne se kratak razgovor. Tatarji so pokazali na osebo, sedečo na griču; bilo jo je kaj lahko videti, ker jo je obseval mesečni svet, ter omenili, da spremljajo poslanca, ki pa sam najbolje ve, kam je namenjen.

Zdaj gre poveljnik s tovariši na grič; komaj se približa ter pogleda sedečemu v obraz, položi roki navzkriž ter zakriči:

"Skretuski! Za Boga živega, to je Skretuski!"

Namestnik se zgane.

"Gospod namestnik, me ne poznaš? Sem Bihovec. Kaj ti je?"

Namestnik le molči.

"Za Boga, zbudi se vendar! Hej tovariši, le bližje!"

Res je bil gospod Bihovec, ki je šel kot prednja straža vojske kneza Jeremije.

Medtem dospo tudi drugi polki. Novica, da so našli Skretuskega, raznese se bliskoma med vojski. Vsi hitro pozdravijo milega tovariša. Mali Volodijevski, dva Sešina, Dzik, Orpiševski, Migurski, Jakobovič, Lenc, gospod Longin Podbipeta in množica drugih častnikov je hitela na vso sapo na grič. Toda zaman so ga nagovarjali, klicali ga po imenu, stresali za rameni, poskušali dvigniti ga. Gospod Skretuski jih gleda s široko odprtimi očmi, pa nikogar ne pozna. Da, nasprotno, zdelo se je, da jih je spoznal, pa je do njih popoloma malomaren. Torej so razumeli vse oni, ki so stali za njegovo ljubezen do Heleno — skoro vsi so to že vedeli, — spominjali se, na katerem mestu se odhajajo, ko so pogledali po pogorišču.

Od bolelosti je izgubil zavest," reče eden.

"Obup mu je zmehčal možgane."

"Spremite ga k duhovniku. Neznata se zdravnika ga zagleda!"

Gospod Longin je obupno viroki. Vsi naenkrat obkolijo namestnika ter ga sočutno gledajo. Nekateri so si otirali solze z rokavicami, drugi so

žalostno vzdihovali. Kmalu je prišla krog visoka postava in približavši se polagoma namestniku, položi mu obe roki na glavo.

Bil je duhovnik Muhovec.

Vsi umolknejo in pokleknejo, kakor bi pričakovali čudeža. Pa duhovnik ni storil čudeža, marveč držeč roki na glavi Skretuskega, dvignil je oči k nebu, osvetljenemu od lune, ter začel glasno moliti:

"Oče naš, ki si v nebesih. Posvečeno bodi tvoje ime. Pridi k nam Tvoje kraljestvo. Zgodi se Tvoja volja..."

Tu umolkne in čez trenutek ponovi glasneje in svečaneje:

"...Zgodi se Tvoja volja!"

Nastala je tišina.

"Zgodi se Tvoja volja!" ponovi tretjič duhovnik.

Zdaj se izvije iz ust Skretuskega glas neizmerno bolesti in nianosti:

"Kakor v nebesih, tako na zemlji!"

Vitez se jokačo zgrudi na tla.

DRUGI ZVEZEK.

L. — V. — J. — K.

Da pojasnimo, kaj se je zgodilo v Rozlogih, moramo nekoliko pogledati nazaj v preteklost, do iste noči, v kateri je gospod Skretuski poslal Redziana s pismom iz Kudaka k stari kneginji. Pismo je obsegalo nujno prošnjo, naj bi kneginja odšla s Heleno prej ko mogoče v Ljubno, pod varstvo kneza Jeremije, ker se vojska lahko vsak trenutek začne. Redzian je sede v čaklo, katere je gospod Grodzicki poslal po smodnik in tako nastopil svojo pot. Potoval je počasi, ker so veslali proti vodi. Pod Kremenčugom so srečali vojsko, plavajočo pod vojskovodjema Krečovskim in Barabšem Hmelničkomu nasproti. Redzian se je sešel z Barabšem ter mu takoj povedal, kakšna nevarnost preti Skretuskemu, potujočemu na Sič. Prosil je starega polkovnika, naj ne pozabi čvrsto se potegniti za poslanca, ko se snide s Hmelničkom. Potem je šel svojo pot.

Ob zori so poslanci Grodzkega dospeli v Čehrin. Tukaj jih takoj obkolijo koznaške straže, vprašajo jih, od kod so. Poslanci odgovore, da potujejo s pismom Grodzkega k hetmanom. No, kljub temu pozovejo starosta iz čakle in Redziana, da se gresta predstaviti polkovniku.

"Kateremu polkovniku?" vpraša starosta. "Gospodu Lohodi," odgovore načelniki straže. "Njemu je Veliki hetman dal ukaz, da pridrži in prišleke vse, ki pridejo iz Siča v Čehrin."

Šla sta. Redzian je korakal — — — — —, ne pričakujoč nič hudega, ker je vedel, da tukaj še gospodarijo hetmani. Straže ju sprejmo v hišo gospoda Želenskoga, v kateri je bival polkovnik Lohoda. Tu sta izvedela, da je polkovnik že pred svitom odšel v Čerkas in da ju namesto njega zastopa podpolkovnik. Morala sta dolgo čakati, predno so se odprla vrata in je prišel v sobo podpolkovnik.

Pri pogledu nanj so se jela tresti kolena Redzianu.

Bil je Bohun.

Hetmanska hiša se je še raztezala v Čehrin, ker Lohoda in Bohun še nista prestopila k Hmelničkomu, marveč javno trdila, da ostaneta zvesta poljski ljudovladi. Zato jima je Veliki hetman odločil mesto Čehrin, da tam stražita.

Bohun je sedel za mizo in opazoval prišleca. Starosta, ki je nosil pismo gospoda Grodzkega, je odgovarjal za sebe in za Redziana. Ogledovaje pismo, jel ju je mladi podpolkovnik skrbno izpraševati, kaj se čuje v Kudaku novega. Bilo je videti, da bi bil kaj rad izvedel, zakaj je poslal Grodzicki čaklo in ljudi k hetmanu. Starosta mu na to vprašanje ni vedel prav nič odgovoriti; pismo pa je bilo zapečateno s poveljnikovim pečatom. Izprašavi ju, hotel ju je Bohun odpraviti; že je segel v mošnjo, da bi jima dal kaj droblja za pijačo, kar se med tem vrata odpro in gospod Zagloba prileti v sobo kakor bomba.

"Čuj, Bohun!" zakriči. "Izdajica Dopulo je najboljši med utajili. Šel sem z njim v klet, — gledam: v kotu leži kupček sena. Vprašam kaj ima tam? Odgovori mi: 'Suho seno!' Ko pa pozornejše pogledam, pa grlo velike steklenice gleda iz sena, kakor Tatar iz trave! Oj, tak si, pravim; pa si razdeliva: Ti pojš seno, ker si vol, jaz popijem medko, ker sem človek. Steklenico pa sem jaz vzel in prinesel medko na poskušnjo. Daj čaše!"

Tu izgovorivši, prime se Zagloba z eno roko za bok, z drugo pa dvigne steklenico nad glavo ter jame peti:

"Hej Jaka, hej Jože, daj samo čaše, Potem pa napij se, ne maraj na nič!"

Tu gospod Zagloba naglo umolkne. Zagledavši Redziana, postavi steklenico na mizo ter reče: "Za Boga, ni li ta strežaj gospoda Skretuskega?"

"Čegav?" vpraša naglo Bohun.

"Gospoda Skretuskega, namestnika, ki je potoval v Kudak in me pred svojim odhodom pogostil s takim medom, da se naj vsak drugi pod čep skrije pred njim. Nu, kaj dela tvoj gospodar? Je li zdrav?"

"Zdrav je in mi je naročil, naj vas pozdravim," odvrne ves zmešan Redzian.

"Je res pravi vitez. Nu, kako si prišel v Čehrin? Čemu te je poslal gospodar nazaj iz Kudaka?"

"Moj gospodar ima, kakor vi, svoje reči v Ljubnem, radi katerih mi je naročil, naj se vrnem, zlasti ker sem mu bil v Kudaku nepotreben," odvrne mladenič.

Bohun gledajoč ves čas Redziana, reče naglo: "Poznam tvojega gospodarja, videl sem ga v Rozlogih."

Redzian skloni glavo ter nastavi uho, kakor bi ne slišal dobro in vpraša: "Kje?"

Deseti brat.

ROMAN.

Spisal Josip Jurčič.

(Nadaljevanje.)

"Čeravno ne," odgovori deklina malo zardela, "pa se vendar sliši in bere. Vi morate dokazati, da ste v tem boljši kot drugi. In kadar pridete, vam bom razkazala svoj vrt in rože in svoji dve ovčici, moje največje veselje."

"Ali bom dobil kaj z vašega vrta?"

"No, to se samo ob sebi razume, da dobiš najlepšo rožo za spomin, če jo boste hoteli vzeti. In tukaj vam dam brž aro."

Rekli utrga divjo rožo z grma in mu jo da. Lovre bi bil lahko opazil, da se nežna ročica trese za malo spoznanje, ko ne bi bile njegove misli drugje.

Prišla sta bila zdaj na majhno porohe, tako da sta lahko razgledala ves hribeč. Precej daleč zdolaj sta na potu stala Marijan in Manica. Kvas je videl iz Maničnega obnašanja, da Marijana nekaj prosi, česar mladenič neče obljubiti. Dasi je Lovre slišal je nekatero besedo Marijanovega govora, je naglo pogodil, kaj govorita, in obraz se mu je nekako čudno izpremenil. Strmel je tja doli in videč, da se je Marijan hitro obrnil od Manice in sam korakal proti gradu, je pozabil, da ni sam, in je dejal pol na glas: "O nesrami! Povedala mu je. Vse je izgubljeno."

Marička, ki je nekoliko poznala razmere med Marijanom in svojo prijateljico, je razvidela zdaj s tišto žensko bistroumnostjo, ki jo imajo celo mlade, tudi malo izkušene deklice v takih rečeh, kaj pomenja Kvasov malo preglasen izrek. Tih zdihljaj se ukrade globoko iz srea. Precej pa se umiri, in reče: "Gospod Kvas, ali ne greva zopet nazaj?"

Njen glas pa je bil zdaj ves drugačen kakor prej. Lovre je molče korakal tik nje po poti navzdol. Tudi njej se ni ljubilo zaenkrat nove govorice. Morala je stopati precej hitro, da ga je dohajala. Kaka dva pata ga je opomnila, da prehitro stopa.

Kmalu sta bila zopet pri gradu, skoro ob istem času kot Manica, ki je bila voliko pred njima. Marijan je hotel iti proti domu, a zdravnik Vencelj ga je zagledal in vleklo po sili nazaj gori v sobo, kjer se je zopet zbrala vsa družba.

Toda mlajši ljudje so bili vsi nenavadno tihi. Marijan je slonel na stolu in zdaj pa zdaj jemno pogledal Kvasa. Gospod Vencelj, ki je morda nekoliko slutil, kaj je vzrok tej izpremembi, si je pomagala zdaj tako, zdaj drugače, da bi se jeziki zopet malo otajali. Ali kmalu je videl, da mu gre to tako slabo izpod rok, da je celo gospodar živahno opazoval zdaj svojo hčer, zdaj Marijana.

Ne vemo, kdaj bi bilo konec tega položaja, ko ne bi bila hišna Urša naznanila, da je Krjavelj zdolaj in da hoče po vsej sili govoriti z gospodi.

"Aha, to je tisti pomorski vojak, ki pripoveduje, da je hudiča presekal!" vpraša gospod Grašič.

"Tisti, tisti! Le brž naj gori pride; jaz tega neumneža prav rad poslušam," pravi Vencelj.

Ko je tudi gospodar potrdil, kar je dejal zdravnik, je šla ženica vun in kmalu potem se vrata počasno in polagoma odpro in naš smolar se znuza v sobo. Kakor ni nič potrkal, tako tudi širokega klobuka ni snel z glave, ampak debelo je gledal zdaj enega, zdaj drugega in ne vede, koga bi ogovoril, vedno se pritiskal vrata, da siravno so bila že zaprta.

"No, Krjavelj, kaj bi pa bi rad..." ga vpraša gospodar Benjamin.

"Bog daj, da bi vam dobro teknilo, če ste jedli, — vsem!" pravi Krjavelj.

"Je že dobro! Le povej, kaj si prišel!"

"Pa odkrij se! Kadar prideš med gospodo, ne smeš imeti klobuka na glavi," pravi župnik.

Krjavelj se odkrije in pravi: "Saj res, odkriti sem se bil pozabil. — Prišel sem povedat, da sem v hosti videl dve čudni živali. Dopol dne sem smolo bral po smrečju. Še kosček sem bil doma pustil in moral sem si narediti zice iz brezovega lubja. Komaj pol sem bil natrgal pri tisti debeli smreki v Kavki, kjer imajo

vrane vsako pomlad mlade. In kaj sem zagledal? Dve zveri sta obrnili gabrovo zelenje komaj tako daleč, kakor nese tista moja puška, ki sem jo ono leto kupil od cigana, ko je bila tista suša. — Pa veste kaj, ljudje božji, ne morem lahko praviti, ker davi si nisem ničesar skuhal. Tako mi je nekaj greavo po grlu, — ko bi mi hoteli pol kozarčka takega vina privoščiti, kakor ga imate ondukaj, da bi ga popil. Bodem pa molil zanj."

Ko so se stari in mladi na to prošnjo, ki se po Krjavljevi misli lahko razume že sama ob sebi, glasno zamejali, postane malo srdit in za dlako je manjkalo, da ni debelo pljunil po tleh in se obrnil. Ali ta srditost ga naglo nehala, ko vidi, da je grajski gospod vzel prazno kupo in jo natočil do vrha.

Poželjivo zvrne pijačo vase do zadnje kaplje, odpre potem usta in da z nekim nepopisljivim glasom naznanja, kako slasten požirek je bil to.

"Bog vam daj zdravje, da bi šele čez dolgo časa pomrli. Dobro je bilo, tri ure pred smrtjo bi tako pil."

"No, zdaj pa povej nadalje, kakšne živali si videl?" vpraša Vencelj.

"Kdo je dejal, da so živali? Zveri so, zveri, pravim! Ne vem, če so sloni ali so levi, ali kakova druga divja teleta. To pa vem, da medvedje niso, ni volje ne, še lišice ne!" odgovori Krjavelj.

"Naj bodo pa zveri, samo povej, kakšne so."

"I, kakšne! Štirinogate, rogate, kramate, tolike kakor koze, pa vendar ne vem; zdi se mi, da repa nisem videl. Divji pa sta, saj sta tako dirjali čez goščo kot svetega Elija voz po oblakih, ko sem malo zaspel nad njima. Pa sta vendar tudi malo krotki, zakaj precej potem sem ju videl vrh hriba. Zato bi jaz dejal, da vzamete puške, pa ustrelite kleka divjega. Ko bi mesa ne hoteli jesti, i nu, jaz bi ga prav rad vzel in posušil za zimo."

"Ali je pa tudi res, kar praviš? Ali nista bili kakšni domači kozi?" vpraša gospodar.

"Ne, kozi pa že nista bili. Saj tudi ju je tudi Obrščak videl, kako sta šli mimo njegovega kozolca davi ob petih; potlej Matevžek ju je pod Obrškom srečal in deseti brat ju je tudi ogledoval. Martinek je trdil, da sta divji kozi, ki sta bili prišli iz hribov. Jaz pa pravim, da ni res, zakaj o divjih kozah nisem slišal nikjer, še tačas ne, ko sem bil pomorski vojak. Druga zver je to!"

Stotnik in zdravnik sta dejala, da naj bi se šlo malo pogledati.

"Divje koze pridejo večkrat spomladi ali jeseni. Pred dvema letoma sem eno jaz sam ubil. Ni jih težko zalesti, ker so večidel mladčki, ki si upajo v dolino," je rekel gospodar.

"Halo, le po orožje! Saj imamo dva mlada junaka, ki imata urne roke in dobre oči. Posebno vi, Marijan, poznate vse kote po hosti. Vi nas boste razstavili."

"Danes se mi nič kaj ne ljubi," odgovori Marijan.

"Ohe! Ali vas ni sram take besede!" vpije stotnik. "Ko sem bil jaz v vaših letih, se mi je ljubilo vse. Nobena noč ni bila tako temna in nobena deklina taka, da ji ne bi bil kadet Grašič znan — gospodili tu mi bosta že dovolili, da se malo pohvalim."

"Če grede vsi drugi," je dejal Marijan ter nekako s strani pogledal Lovreta, "grem tudi jaz."

"Saj bode še gospod župnik šel z nami," pravi gospod Vencelj. "Meni se ne spodobi nositi morilnega orožja," odgovori stari mož.

"Bog je živali zato ustvaril, da so človeku na korist. Zato jih sme vsak pobijati za potrebo. Ko bi jaz bolj sveto pismo na pamet znal in življenje svetnikov, bi vam dokazal, gospod župnik, da so dostikrat nosili sveti možje morilno orožje. Sveti Hubert, sveti Florian, sveti Jurij in vedi ga Bog, kako se jim še pravi," reče stotnik.

"Oni so imeli drug poklic in jaz imam drugega," odgovori župnik ter vstane.

Gospodar je bil v tem prinesel več pušk, in ko si je vsak eno izbral, je vzel po ponudbi še zmuze, ne dolgocevrko, dasiravno se je videlo že na tem, kako jo je prijel, da ni še nikdar kaj takega imel v roki. Župnik pa se poslovil in gre.

Zdaj Krjavelj stopi za korak

naprej in pravi: "Gospod grajski, ko bi kaj smolnjaka za kola potrebovali, zdaj imam prav do brega. Tak je kot olje, kakor leno olje; ni zgosten, ne voden. In vam ga dam prav po ceni, zato ker ste vi, krajec bom odmaknil pri dveh funtih."

"Le k hlapcu pojdi za take reči! Tukaj imaš za pot."

In petica izgine v Krjavljevem žepu.

"Gospod grajski, ko bi smel o no posekano javorjevo hlobo, ki leži v Kavki, domov vzeti? Vidite, žlica se mi je strla, nimam s čim jesti, rad bi si drugo izdobil."

"Žlice ne boš iz cele goli delal! Le pojdi doli k Urši, pa naj ti da eno žlico."

"Bog vam daj zdravje! Pa, gospod grajski, ko bi smel svojo molzno kozo včas malo popasti po vaši senoži ob gozdu; zdaj mi še latvice mleka ne da, ker nima dobre poklajje."

"Po senoži bomo kosili. Pa sel boš jeseni! Le pojdi, zdaj si že opraviš."

"Gospod grajski, ko bi..."

"Le pojdi, le pojdi! Zdjaj ne ulegemo."

S tem mu je gospodar prestregel ced red prošnji, ki si jih je bil Krjavelj namislil govoriti. Zato je po stopnicah gore godrnjal na vražjo gospodo, ki je tako skoparita, da še ene koze ne pusti napasti in da ene javorjeve goli, ki bi se do dobro prodala, in še celo človeku ne privoščil, da bi vse izgovoril. In ko je medpotoma to premišljeval, je vzkliznil: "O Krjavlje! O ti sam zlodej ti, o zivi nepridiprav ti! Zakaj si govoril o javorjevi hlobo? Ko bi bil jezik držal za zobmi, kaj bi je ne bil lahko skrival populi in unesel in ukradel? Kaj bi bil kdo vedel, kaj-li? Nič ne bi ne vedel, da si jo ti! Še deseti brat ne! Saj pravim, moja pamet je taka kot moje koze rep. Zmerom je zadaj, če se prav koza trikrat obrne. Ti nepridiprav ti!"

Pobitega srea je bil Krjavelj, zaradi javorjeve goli tako dolgo, dokler ni petice zapil pri Obrščaku, kjer je našel tudi strica Dolfa, ki se je tako razumel s svojim bratom Benjaminom, da se je na njegovega godu dan vezoval rajši v krčmi kakor doma.

STIRINAJSTO POGlavJE.

zakaj več zanj ne maram, Me vpraša, — — — — — zakaj več on ni moj.

M. Vilhar.

Lovci — s katerimi je po dolgi prošnji smel tudi iti Lovretov učence Balček — so se bili skrili že med grmovjem nad Poleskom, ko sta se Manica in Venceljeva hči šetali po potu od Slemenja proti travniku. Obema ni bil jeziček nič posebno uren, zakaj razgovor je večkrat zastal. Oba sta menda imeli veliko premišljevat. Videlo se je, kakor da bi vsaka izmed njiju rada zaupala prijateljici, kaj ji je na sren, začeti pa je bilo obeh sram.

(Nadaljevanje)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecim naznanjam vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je umrl moj prijatelj ozioroma sobrat

ANTON SLAPŠAK

dne 8. decembra, 1918 v starosti 34 let za epidemično boleznijo influence. Doma je bil iz St. Janža na Dolenjskem, v Ameriki je bil 9 let in 3 mesece. V stari domovini zapuščena stariše in eno sestro. Prav lepo se zahvalim rojaku Fr. Krajšku, Urbančiču in J. Povsetu, ki so mu bili v pomoč v sili in potrebi v boleznih in ob smrti. Pogreb se je vršil dne 10. dec. t. l. na katoliškem pokopališču Sv. Vincenca pri Latrobe, Pa. Pokojni je bil član društva "Luc Svo-bode" šte. 318 SNPJ., društva "Večernica" šte. 13, SDPZ, in društva sv. Alojzija šte. 13, J. S. K. J., katerega so mu podarila kraspe vence in ga spremlila k zadnjemu počitku na mirovdvor. Lepa hvala mr. Povsetu, Krajšku Janmanu in Mrs. Greman za krasne vence, ki so jih položili na krsto svojemu prijatelju. Spavaj mirno dragi sobrat in lahko naj bode Tebi svobodna ameriška zemlja.

J. Remik.

Hosteter, Pa.